GÜNAYDIN

usûra 22

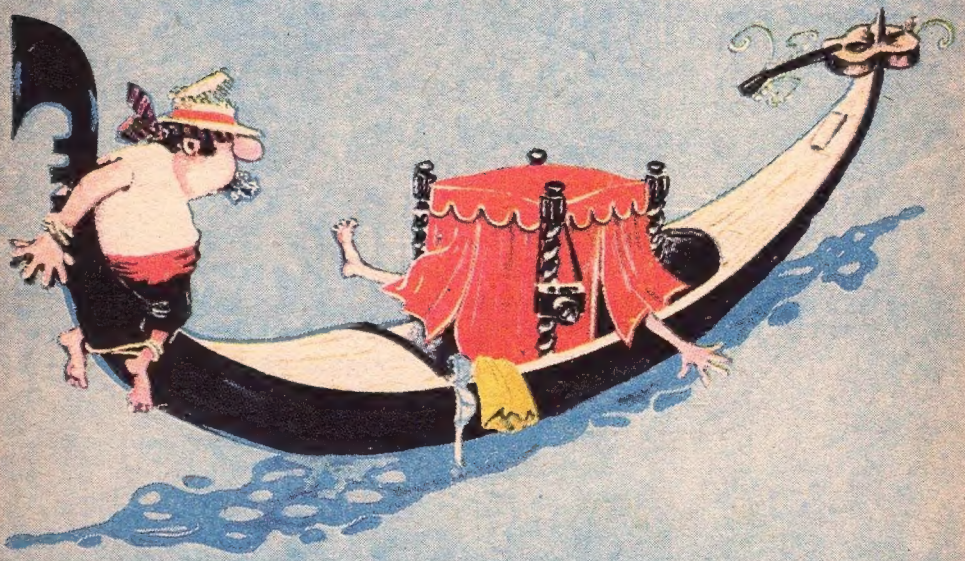

Kordelâ kesmek için ver eline makası,
Ne nutkun sonu gelir, ne tıraşın arkası
-Berber Rasim Merasim-

ANLAT DERDİNİ MARKO PAŞA'YA!

Çankırı'dan adının açıklanmasını istemeyen bir okur yazıyor.

Ben cahil bir işçiyim. Hükümetin Anayasayı koruma tasarısını ve muhaliflerin neden bu kanun tasarısına karşı olduklarını anlayamadım. Anayasayı korumak güzel bişey değil mi? Paşam, ne olur, bana ve benim gibi cahillere bunu anlatır mısınız?

MARKOPAŞA: Anlatayım. Hükümetin Anayasayı koruma isteği, hani bazı kimsesiz güzel genç kadınları, kızları erkeklerin korumasına benzer. "Ah yavrum, sana yazık oluyor, gel bana!" diye alır, sonra bırakırlar. Başka biri çıkar: "Ah kızım, vah kızım! ... Gel kollarıma seni koruyayım!... der. Kimisi, baba şefkati numaralarıyla, "Gel babana, gel!..." der... İşte böyle kızı koruya koruya, en sonunda kızda korunacak hal bırakmazlar... Evet, hükümet de Anayasayı böyle koruyacak işte! Şimdi anladınız mı?

Ayvalık'tan B. Aslan(...)adlı okurumuz yazıyor:

Paşam efendim,

Hayran olduğum Ergenekon aslanları için bir marş yazdım. Size bu marşın yalnız nakaratını gönderiyorum. Değerli eleştirinizi beklerim.

Bir yanda mehter çalsın, bir yanda da bandolar,
Ergenekon aslanı geliyor komandolar...
Düttürü düttürü düt, düttürü düttürü düt!...

MARKOPAŞA:

Marşınız olağanüstü güzellikte. Yalnız o "Düttürü"ler pek uygun düşmüyor. Çünkü "Düttürü"ler, yavru kurt marşında vardır. Baba kurtların marşı için, "Zırto da zırto, zırto!" deseniz, daha uygun düşmez mi? ■

Giresun'dan bir okurumuz soruyor:

Son günlerde gazetelerde çok sık sözügeçen montaj sanayii ne demektir?

MARKOPAŞA: Adam, hovardalık etmeye karar vermiş. Bu işin bir ünlü aracısına,

-Bana en güzelini getir! demiş.

-Ama pahalıdır.

-Ne kadarsa vereceğim...

Vermiş paraları. Gencecik bir dünya güzeli getirmişler.

Kadın soyunmaya başlamış. Önce mantosunu çıkarmış. Sonra başından o güzelim altın sarısı saçlarını çıkarmış. Meğer takma saçı varmış. Sonra takma göğüslerini çıkarıp masaya koymuş. Daha sonra, takma kirpiklerini çıkarmış. Bütün takmalarını ve yapmalarını çıkarınca, ortada çirkin, yaşlı bir kadın kalmış.

İşte, montaj sanayii budur.

Başyazı

NEREYE GİDİYORUZ?

Giden:Sülüman Gider

Lütfen söyler misiniz,nereye gidiyoruz?Artık bu soruyu sormanın çoktan zamanı geldi de geçti bile.. Evet,soruyoruz,bu gidiş nereye?

Sosyalizasyon diye bir şey tutturdular. Bu sosyalizasyonun sonucu olarak,hastanelerdeki hekimleri tam gün çalışmaya zorladılar. Bunun zararlı sonucunu hepimiz gördük. Bu zararlar sayılmakla bitecek gibi değildir. Önce muayenehaneler boş kaldı. Bunun zararı kime?Devlete! Çünkü,muayenehanesinde müşterilerini sızdıramayan hekimler devlete eskisi kadar vergi ödeyemeyeceklerdir. Sonra,bütün gün hastaneye kapanan hekimlerimizin toplumla,aileleri ve arkadaşlarıyla ilişkileri kesilir. Eşlerinin yüzlerini bile akşamdan akşama görür oldular.Söyleyiniz yeter mi?

Affedersiniz ama,nereye gidiyoruz?Sosyalizasyon belâsı yetmiyormuş gibi,şimdi de tıp malzemesini Sağlık Bakanlığı ithal ederek yılda 8-10 milyon lira kazanılacakmış. Peki,hükümet kazanacak da biz kazanmıyacak mıyız?Şurası unutulmamalıdır ki,hükümet vergi ödemez, ama ithalâtcı,kaçırsa bile yine de bir miktar olsun vergi öder.

Eeee ? Ne oluyoruz?Üniversitede öğrenciler başkaldırdılar diye, profesörler de tam gün çalışacaklarmış. Peki,özel yüksek okullar ne olacak?Profesörlerin dışarda işleri yok mudur,toplumla ilişkileri yok mudur?

Korkarız ki bu gidişle ithalât - ihracat ve bankalar da devletleştirilecek. Peki ama kim vergi verecek ? Vergi vermeyince vergi kaçırmak bile mümkün olamıyacaktır.

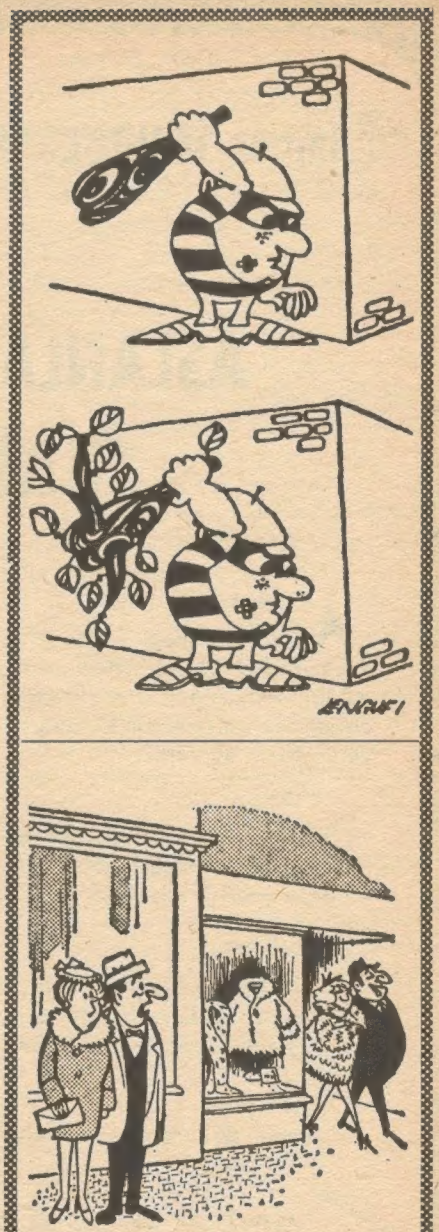

"İşte patron,sekreteri ve benim zam..."

James THURBER'den bir hayvan masalı

ASLANLA TİLKİ

Arslan, tam ineğe, keçiye ve koyuna öldürmüş oldukları baba geyiğin kendisine ait olduğunu anlatmaya çalışıyordu ki sahneye üç tilki giriverdi.

Birisi,

Ceza olarak baba geyiğin üçte birini ben alacağım, dedi. Çünkü sizin avcılık ruhsatnameniz yok.

İkinci tilki,

-Ben de baba geyiğin üçte birini sizin dul karınız için alıyorum, dedi. Çünkü kanun bunu emrediyor.

Arslan,

-Benim dul karım yok, dedi.

Üçüncü tilki,

-Kılı kırka yarmaya vaktimiz yok, dedi ve arslanın verilmemiş vergilerine karşılık o da baba geyikten payını alarak,

-Bir yıllık kıtlığa karşılık ! diye ekledi.

Ortada kala kala baba geyiğin yalnız boynuzları kalmıştı.

Arslan,

Ama ben hayvanların kralıyım, diye kükredi.

Tilkiler,

-Az kalsın unutuyorduk, sizin boynuzlara ihtiyacınız yoktur çünkü sizin başınızda bir taç vardır, dediler, boynuzları da alıp gittiler.

ALINACAK DERS: GERÇİ ARSLANIN AĞZINDAN EKMEĞİNİ ALMAK KOLAY DEĞİLDİR AMA GÜNÜMÜZDE BU MODA OLMUŞTUR

BİR FIKRA

KOŞARAK TEDAVİ

Amerika'nın bir güney eyaletinde, polis, misillemelere girişecek - lerinden çekinerek, zencilerin gece sokağa çıkmasını yasaklamış. Ancak düzenli belgeleri olan zenciler, gece sokağa çıkabiliyormuş.

Bir gece, iki zenci sokakta konuşurken, uzaktan bir polis gözükmüş. Zencilerden biri,

-Aman... demiş, hapı yuttum! Belgem yok.

Öbürü,

- Korkma... demiş, seni kurtarırım. Benim belgem var.

-Senin belgenin bana ne yararı olur ki...

- Şimdi görürsün, ne yararı olduğunu.. Yeter ki, sen, polis benimle konuşurken toz olmayı becer...

Zenci, daha bu sözleri tamamlamadan koşmaya başlar. Polis de tabii peşine düşer. Zenci bir süre koştuktan sonra durur. Polis de ensesine biner, soluk soluğa,

-Göster bakalım belgelerini... der.

Zenci belgelerini çıkarıp gösterince, polis şaşar kalır:

- Peki ama, niçin kaçtın? Bak, belgen bile varmış...

- Ne? Ben mi kaçtım? Kaçan falan yok... Doktorum bana her yemekten sonra biraz koş demişti de...

- İyi, güzel.. Benim de peşinden koştuğumu görünce, neden durmadın?

-Niçin duracakmı - şım? Senin de aynı doktora gitmediğini ben nasıl bileyim?...

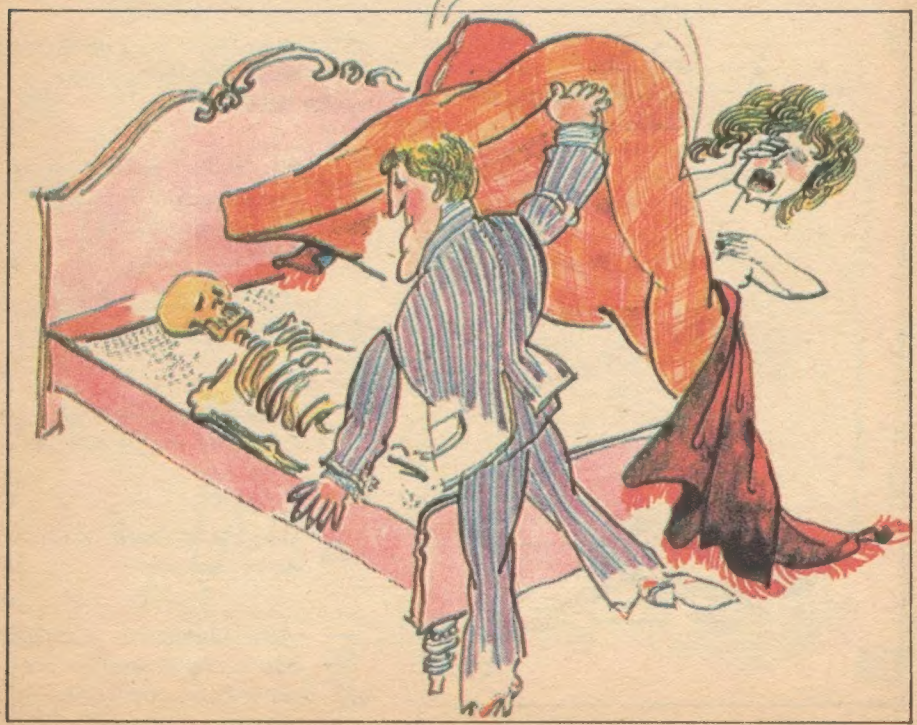

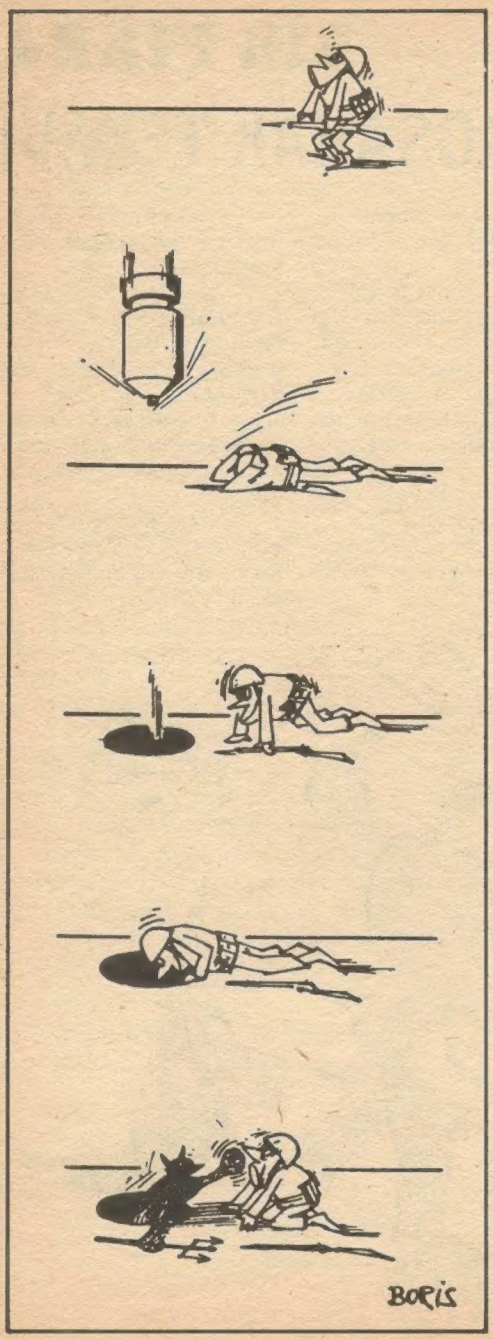

KOCAMAN LAFLAR

Çok çalışmakla zengin olunabilseydi eşeğin semeri altından olurdu.

•

Klüpteki müzik o kadar kötüydü ki, garson bir tepsi dolusu tabağı düşürüp, kırınca, yirmi çift birden dans için piste fırladı.

•

Bir kadının yaşamındaki en uzun on yıl, 29 ve 30 yaş arasıdır.

•

Ne şaşılası şeydir: Hem davâlı hem de davâcının bildiği şeyleri yargıç keşfe uğraşmak zorundadır.

•

Üniversiteye girip de bir daha ordan çıkamayanlara profesör denilir.

•

Uzun zaman saklanamayan şeyler vardır: Duman, öksürük, para ve aşk gibi...

•

Kadınların saklıyabilecekleri sırlar ancak bilmedikleridir.

•

Herkes çok yaşamak ister de hiç kimse yaşlanmak istemez.

•

Aşkta bir tek zafer vardır: o da kaçmak...

•

Evlenmeden önce gözünüzü dört açın; evlenince nasıl olsa yarı yarıya kapayacaksınız.

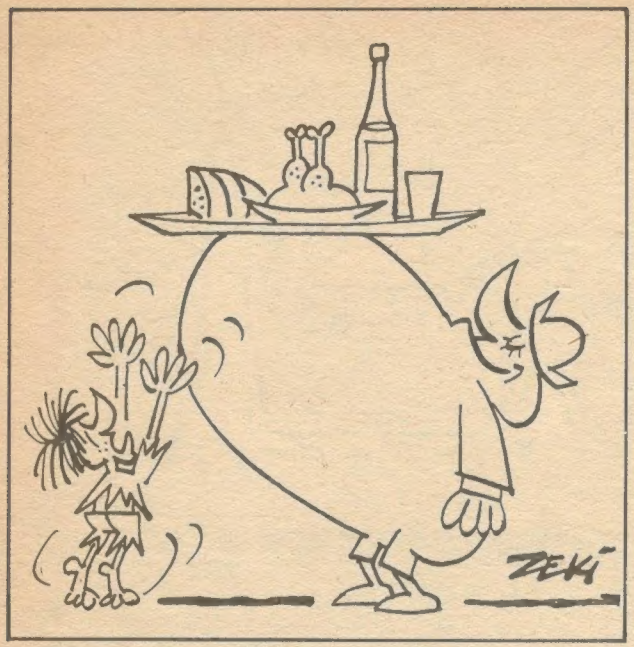

Kendi fırçasıyla
Zeki BEYNER

TÜRK KARİKATÜRCÜLERİ: ZEKİ BEYNER

Türkiye'de resim, şiir ve müzik gibi sanat dallarında birçok harika çocuklar yetişmiştir. Ama bu harika çocukların en başarılısı karikatürcü Zeki Beyner'dir. Çünkü öbür harika çocuklar, iyi ya da iyice bir ortamda yetiştikleri, olanaklı ailelerden geldikleri, sonradan da çok iyi eğitildikleri halde, Zeki Beyner bunların tümünden yoksundu. Onun durumunda olan bir insanın, değil bugünkü sanat düzeyine erişmesi yaşamını sürdürmesi bile olanaksızdı. Koyu, yoğun bir yoksulluğun içinden geliyordu. Öğrenim görmemiş ve eğitilmemişti. Bu ağır koşullar içinden çıkıp, bugünkü usta işi karikatürlerinde başarısı düşünülürse, Zeki Beyner'e harika değil, bir mucize adam denilmesi gerekir. Zeki Beyner'in karikatürlerinde, yoksul yaşamının izleri ve esinleri egemendir. Sürekli olarak karikatürlerinde kendi sınıfının dertlerini, acılarını dile getirir. Onun karikatürlerinde beliren yoksulların acısı, hiç de öfkeli değildir, ama çok acı ve içe işleyicidir. Öylesine ezilmiş bir oluşum ki, onun sanat kişiliğinde öfkenin izi bile yer edememiştir, ama durumu kabul de yoktur. Yoksulların acısını içe işleyen, derinliği olan bir şiir içliliğiyle çizer. Çizgilerinde yoksulluğun şiiri, buruk bir acılıkla sunulur. Ne yazık ki, Türkiye'de karikatür albümlerinin büyük alıcısı yoktur. Zeki Beyner'in bir karikatür albümünün olmaması Türk mizahı için büyük eksikliktir.

ZEKI

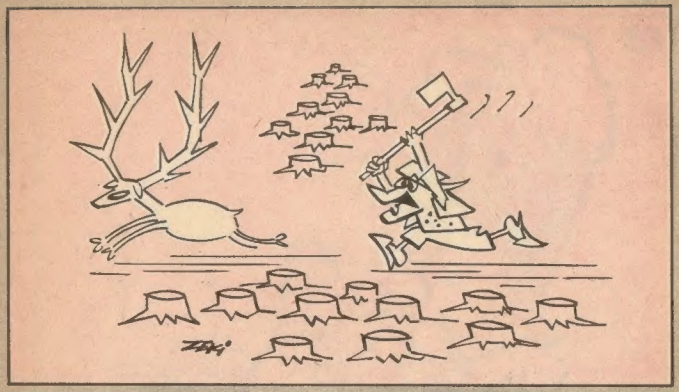
ZEKI

ZEKI

ZEKI

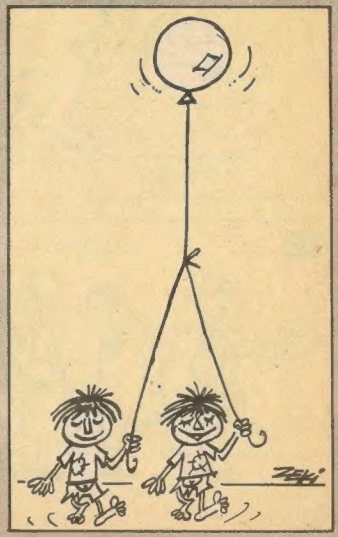
ZEKI

39

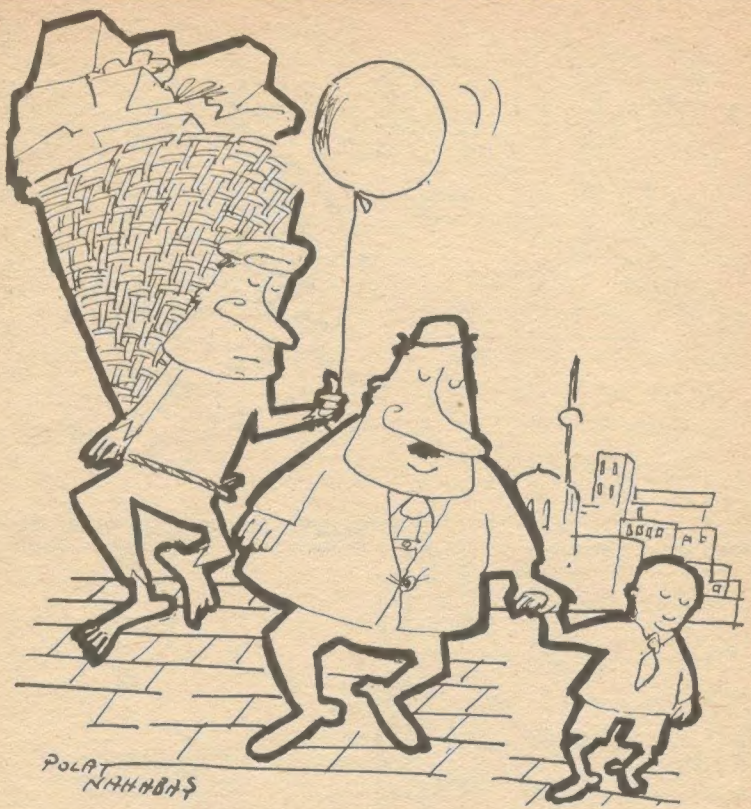

40

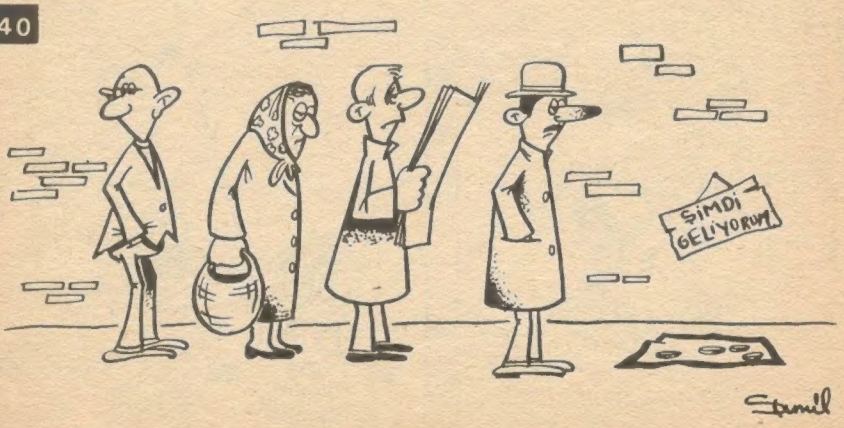

YARIŞMA KARİKATÜRLERİ

41

42

43

GİOVANNI GUARESCHI'DEN BİR HİKÂYE:

ÇALGILI DEĞİRMEN

Adam, sinir hekimine dert yanıyordu.

Başıma gelenleri sormayın doktor...

-Neyiniz var?

-Bir kahve değirmenim var, oniki yıldır hiç aksamadan işler. Çekirdek kahveyi yukardan korum, aşağıdan çekilmiş kahveyi alırım.

-Çok iyi...

-Evet ama doktorcuğum, bir haftadan beri benim değirmene bişeyler oldu. Geçen pazartesi yine her zamanki gibi, yukardan çekirdek kahveyi koydum, kolu çevirmeye başladım. Alttan ne çıkacak dersiniz?

-Çekilmiş kahve tabii..

-Ben de öyle sandım. Ama bir de değirmenin çekmecesine baktım bembeyaz pudra...

-Bembeyaz pudra mı?

Evet... Bozulmuş olmalı, dedim, bir tamirciye götürdüm. Adam, değirmeni evirdi, çevirdi, hiç bir bozukluğu yok dedi. Eve gelince, yine üstten biraz kavrulmuş çekirdek kahve koydum, kolu çevirdim, çevirdim... Bir de çekmeceyi açınca ne göreyim?

-Ne gördünüz?

-Hiçbir şey.. Ve elbet hiç yılmadan devam ettim. Yeniden kavrulmuş kahve çekirdeklerini koydum, kolu çevirdim. Her seferinde başka bişey çıktı değirmenin çekmecesinden... Portakal suyu, leblebi unu, karabiber, kestane unu, vişne reçeli, toplu iğneler, taze çiçek...

-Çiçek mi? Yani çekilmiş taze çiçek demek istiyorsunuz...

-Hayır, öyle olsa hiç şaşmıyacaktım... Hiç parçalanmamış, yeni koparılmış çiçekler, papatya, gül, bir karanfil filan...

Sinir hekimi dikkat kesilmişti.

-Dündenberi işi büsbütün azıttı... Ne zaman yukarısından çekirdek kahve koyup kolu çevirsem, değirmen çalgı çalıyor.

-Çalgı mı?

-Çalgı ya.. Hem de klâsik eserler.

-Peki kahve ne oluyor?

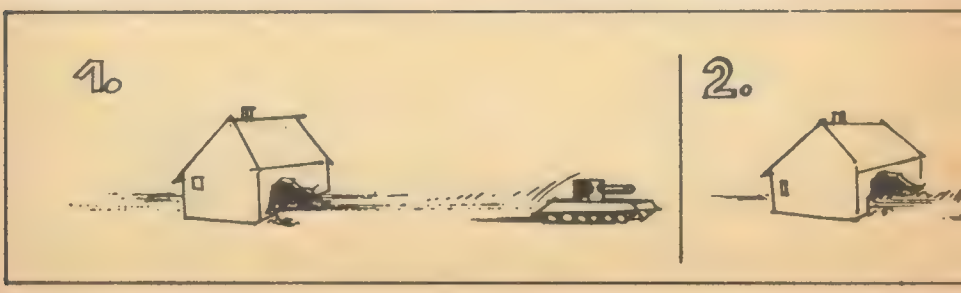

-Yok oluyor...

Adam, çantasından bir eldeğirmeni bir kesekağıdı kavrulmuş çekirdek kahve çıkardı.

Gözünüzün önünde deneyeceğim ki, siz de inanın...

Adam dediklerini yaparken hekim de merakla seyrediyordu.

-İşte, müziği duyuyorsunuz ya...

Hekim, ezilen çekirdeklerin çıtırtısından başka birşey duymuyordu. Ama, adamı azdırmamak için, başını salladı,

-Evet, duyuyorum... dedi.

Adam,

-Değirmende hiç bir bozukluk yok dedi, bence bu değirmen çıldırmış. Onun için size getirdim ki, akıl hastanesine yatırın...

Hekim, çağırdığı iki hastabakıcıyla adamı hastanenin bir odasına tıktırdı.

Odasında bir başına kalınca gülmeye başladı. İçinde epiyce çekilmemiş kahve olan değirmenin kolunu çevirdi. Ama, ne o? Değirmenden açık seçik Scarletti'nin bir müziği duyuluyordu. Bağırarak hastabakıcıları çağırdı,

-Az önce kapadığınız adamı salın, onun yerine bu değirmeni odaya kapayın

-Peki... diyen hastabakıcılar, durumu başhekime anlattılar.

Biraz sonra da sinir hekimini yakaladıkları gibi, sımsıkı kapalı bir odaya tıktılar.

• İKİ DARGIN

Guillaume II, birgün en seçkin alaylarından birini denetler. Herşey o kadar yolunda, o kadar düzgündür ki, hükümdar, tebriklerini bildirmek için alayın komutan ve subaylarını etrafına toplar. Ama tam o sırada, üstü başı düzgün olmayan bir er dikkatini çeker, hemen atını erin üstüne sürer :

-Adın ne senin bakayım?

-Yasef Eskinazi, Majeste...

-Bu ne kılık !... Adam gibi giyinmeyi öğrenmen için bir hafta hapis...

Bir-iki ay sonra yine aynı alayı denetleyen Guillaume, bu kez herşeyi yolunda bulur ve birliği tebrik eder. Bunun üzerine bütün alay, tüfeklerini havaya kaldırıp,

-Yaşasın Guillaume... Yenilmez Guillaume çok yaşa!.. diye bağırır.

Yalnız bir er, ne sesini çıkarır, ne de tüfeğini kaldırır... Durum, Guillaume'un gözünden kaçmaz. Bakar ki, bu er geçen denetimdeki pejmürde Yasef... Hemen atını o yana sürer ve bağırır :

-Tanıdım seni... Bir hafta hapis cezası verdiğim Yasef değil misin sen?

-Evet efendim...

-Ne diye selâmlamıyorsun beni?

-Siz bana kızıyorsunuz, ben size.. Eee bu durumda ne diye selâmlaşacakmışız...

Dili yüzünden başını veren şair

NEF'İ

Divân Edebiyatımızın en büyük ustalarından biridir. Erzurum'un Hasankale ilçesinde doğmuş ve keskin yergileri ve taşlamaları yüzünden 1634'de boğdurularak öldürülmüştür. I. Ahmet 'in saltanatı zamanında İstanbul'a gelmiş, padişaha ve vezirlere yazdığı övgülerle (Kaside) ünlenmiştir. I. Ahmet'ten sonra II. Osman için de kasideler yazmıştır. Ama büyük ün ve başarılarını IV. Murat'ın saltanatı döneminde kazanmıştır. Önemli devlet hizmetlerinde de bulunmuştur. Naimâ'nın yazdığına göre, taşlama ve yergilerini topladığı "Siham-ı Kaza" (Kaza okları) adlı dergisini, fırtınalı bir gecede padişaha okurken saray yakınında bir yere yıldırım düşmesi üzerine bu olayı uğursuzluk sayan IV. Murat, taşlama dergisini yırttıktan sonra, bir daha yergi söylememesi için şaire tövbe ettirmiş.

Bu olaydan sonra bir kasidesinde Nef'î şu beyti söylemiş:

Bugünden ahdım olsun kimseyi hicvetmeyim amma. Vereydin ger icazet hicveder - dim baht-ı nâsâzı.

Gözden düşmesi üzerine Nef'i'nin rakiplerinden bir şair şöyle yazmıştı :

Gökten nazire indi "Siham-ı Kaza" sına
Nef'î diliyle uğradı Hakk'ın belâsına

Nef'i, bu tövbesinden sonra, bir söylentiye göre Sadrazam Bayram Paşa'ya kızarak, başka bir söylentiye göreyse padişahın kışkırtmasıyla Sadrazama söven uzun bir taşlama yazmış, bu taşlamayı padişahın buyruğuyla huzurunda okumuş. Bir söylentiye göre bu yüzden, başka bir söylentiye göre de kendisi için bir taşlama yazdığından, IV. Murat, Nef'i'nin öldürülmesi için Bayram Paşa'ya emir vermiş. Sadrazam da, zavallı büyük şairi, sarayının odunluğunda boğdurmuş. Boğulduktan sonra cesedi denize atılan Nef'i'nin mezarı yoktur.

Tevfik Fikret, Nef'i'ye hayranlığını ve onun değerinin bilinmezliğine üzüntüsünü şöyle belirtmiştir:

Öyle bir nehr- i muazzam gibi cuş etmişsin. Fakat eyvah bir çorak yerde akıp gitmişsin.

Karşı sayfada Nef'i'nin Gürcü Mehmet Paşa'ya (1575-1665) yazdığı bir taşlamayı okuyacaksınız. IV. Mehmet'in sadrazamlığını da yapmış olan Gürcü Mehmet Paşa, kıt zekâlı ve değersiz bir kişi olarak tarihe geçmiştir.

'Tamam' deyince iskemleyi çek !

HAZİNE BOŞALIR

İmam Ebû Yusuf'tan birisi, öğrenmek istediği bir şeyi sorar. O da,

-Bilmiyorum.. der.

Adam,

-Mademki bilmiyorsun, öyleyse ne diye devlet hazinesinden boşuna aylık alıyorsun? deyince İmam Yusuf şu cevabı verir:

-Ben, bildiklerim için para alıyorum. Bilmediklerim için alsaydım hazinede para kalmazdı...

NEFİ'den taşlama

GÜRCÜ MEHMET PAŞA

GÜRCÜ hınziri, a sansun-u muazzam, a köpek !
Kande sen, kande nigehban-ı âlem, a köpek !
Vay o devlete kim ola mürebbisi ânın
Bir senin gibi denî cehl-i mücessem, a köpek !
Ne güne kaldı, medet ! Devlet-i Âl-i Osman...
Hey yazık, hey ne musibet, bu ne matem, a köpek !
Sen kadar düşman-ı devlet mi olur, a hınzir !
Ne durur saltanatın sahibi bilsem, a köpek !
Addolunsa eğer esbab-ı nizam-ı devlet,
Seni katleylemedir cümleden akdem, a köpek !
Sana şetmeylemek olursa eğer katle sebep,
Katliam eyle hemen durma demadem, a köpek !
Halk götürdü Arab'ı, gitti hele dünyadan,
Kim götürse akabince seni bilmem, a köpek !
File nâçâr meğer yükledeler tabutun,
Çekemez ciyfe-i murdarını âdem, a köpek !
Çakiçâk etmiş iken tiğ-i zebanımla seni,
Kande buldun o kadar yareye merhem, a köpek !
Ki feramuş edip ol mertebe zahmin acısın
Kudurup yine ısırdın beni muhkem, a köpek !
Kâfirim ger seni hicvettiğime nâdim isem,
Hak huzurunda ya senden utanırsam, a köpek !
İtikadımca gazâ eyledim inşallah
Hak bilir yok yere ben kimseye sövmem, a köpek !
Haşre dek sağ kalırsam sana şetmederim :
Hak sözü söylemeden hiç usanmam, a köpek !

SÖZLÜK: Hınzır-domuz, sansun, düşmana saldırtmak için kullanılan iri köpek, kande-nerde, nigehbân-bekçi, mürebbi-terbiyeci, ânın- onun, denî-alçak, cehl-i mücessem-tüm bilgisiz,

Esbab-ı nizam-ı devlet-devlet düzeninin nedeni, katleylemek-öldürmek, cümleden akdem-herkesten önce, şetmeylemek, sövmek,

Naçâr-çaresiz, ciyfe-i murdar, pis leş, çâkiçâk-parça parça, tiğ-i zeban-dil kılıcı, ferâmuş-unutma, zahm-yara.

SAYIN OKURLARIMIZ;

Yerli ve yabancı mizah ustalarının ve karikatürcülerinin en seçme eserleri USTURA'da toplanmaktadır. Ayrıca Türk Mizah Edebiyatı tarihinden ilginç belgeler de USTURA'da yer almaktadır. İşte bu bakımından USTURA koleksiyonu, bir dünya mizah antolojisi ve ansiklopedisi niteliğindedir.